

DEELNEMERSBROCHURE TNO 2024

Opbouw Bruto Extra Pensioen (2012) en Netto Pensioen (2015) via Mijn Pensioen

- Zorgplicht;
- Pensioenopbouw op maat;
- Zelf beleggen of uitbesteden aan professionals;
- Mogelijkheid om te sparen;
- Altijd online inzage in uw vermogensopbouw;
- Oplossing voor pensioenopbouw boven € 100.000,-.

INTRODUCTIE

Sinds 1 januari 2012 biedt Pensioenfonds TNO deelnemers de mogelijkheid om op vrijwillige basis kapitaal op te bouwen via de regeling Extra Pensioen. Sinds 1 januari 2015 biedt Pensioenfonds TNO tevens voor deelnemers met een inkomen boven de € 100.000,- de mogelijkheid om op vrijwillige basis een netto kapitaal op te bouwen via de nieuwe regeling Netto Pensioen. Het doel van deze brochure is u te informeren over de beleggingsmogelijkheden.

U kunt door inleg van een premie voor eigen risico een kapitaal opbouwen. De regeling Bruto Extra Pensioen en Netto Pensioen zijn gescheiden regelingen. Het Pensioenfonds opent voor u een beleggingsrekening behorende bij het type regeling bij Mijn Pensioen van Goldman Sachs Asset Management (GSAM). Deze brochure geeft u informatie over het product Mijn Pensioen met de verschillende beleggingsmogelijkheden die tot uw beschikking staan.

PENSIOENOPBOUW OP MAAT

Het belang van uw pensioen

'Pensioen' is een verzamelnaam voor het inkomen dat u ontvangt, nadat u bent gestopt met werken. Voor een deel bouwt u pensioen zelf op via uw werkgever en daarnaast ontvangt u een AOW van de overheid. Wellicht heeft u ook nog eigen middelen.

In Nederland kunnen werknemers via verschillende systemen pensioen opbouwen via hun werkgever: een uitkeringsovereenkomst of een premieovereenkomst. Bij het Pensioenfonds TNO vindt de pensioenopbouw via een middelloonregeling plaats. Sinds 1 januari 2015 vindt deze pensioenopbouw plaats over het inkomen tot € 100.000,-: de vóór die datum opgebouwde rechten blijven dus volledig van kracht. Dit betekent dat het pensioen wordt afgeleid van het gemiddeld verdiende salaris gedurende de gehele deelneming. Ieder jaar wordt een stukje pensioen opgebouwd over het in dat jaar verdiende salaris. Vanaf 1 januari 2024 is dit gemaximeerd op € 137.800,-.

De middelloonregeling geldt voor het fonds vanaf 1 juli 2007 en wordt een uitkeringsovereenkomst genoemd. De regeling Bruto Extra Pensioen en Netto Pensioen vallen onder een premieovereenkomst. Bij een premieovereenkomst weet je welk bedrag door je werkgever aan de pensioenuitvoerder wordt afgedragen. Omdat het beschikbare geld wordt belegd of gespaard, is de opbrengst niet altijd zeker. Over deze laatste regelingen gaat deze brochure.

Kapitaalopbouw via Bruto Extra Pensioen en Netto Pensioen

De pensioenopbouw vindt plaats door premieafdracht. Deze premies worden belegd bij GSAM. Op het moment dat u met pensioen gaat, wordt met het opgebouwde pensioenkapitaal een levenslang ouderdomspensioen aangekocht bij het Pensioenfonds TNO. De hoogte van dit pensioen is onder andere afhankelijk van het aantal jaren dat u pre-

mie betaalt, de hoogte van de ingelegde premie, het rendement dat behaald is op de beleggingen en de rentestand op het moment dat het pensioenkapitaal wordt omgezet in een pensioenuitkering.

Wat betekent beleggen voor uw pensioen?

Wanneer uw vermogen groeit, is er sprake van 'vermogensvorming'. De bekendste manier van vermogensvorming is sparen. U ontvangt dan rente. Maar u kunt ook beleggen. Het rendement op beleggingen kan wisselen door koerswinsten of -verliezen. U bouwt vermogen op wanneer de waarde van uw beleggingen stijgt. In beginsel kan beleggen op de langere termijn meer opleveren dan sparen. Maar u loopt ook meer risico met beleggen. Het resultaat is afhankelijk van de marktomstandigheden en het economische klimaat.

Via Mijn Pensioen belegt u in beleggingsfondsen. Binnen Mijn Pensioen zijn er verschillende soorten beleggingsfondsen:

- **Aandelenfondsen:** beleggingsfondsen die beleggen in aandelen.
- **Obligatiefondsen:** beleggingsfondsen die beleggen in obligaties. Dit zijn leningen aan bijvoorbeeld bedrijven of overheden.

Hierna lichten we de twee belangrijkste beleggingscategorieën toe.

Beleggen in aandelen

Wanneer u belegt in aandelen via een aandelenfonds, bent u zagezegd voor een deel eigenaar van verschillende ondernemingen. U deelt ook mee in de eventuele winst of verlies van een afzonderlijk aandeel. De waarde van een aandeel in een aandelenfonds hangt samen met de bedrijfsresultaten en de toekomstverwachtingen van het bedrijf. Het voordeel van beleggen in een aandelenfonds boven beleggen in afzonderlijke aandelen is dat u een grotere spreiding heeft waardoor het beleggingsrisico ook meer gespreid is.

Rendement op aandelen

Als aandeelhouder kunt u op twee manieren rendement behalen op uw aandelen:

- **Dividendrendement:** u krijgt een deel van de eventuele winst, het dividend, uitgekeerd. Ook kan het dividend worden omgezet in nieuwe aandelen.
- **Koersrendement:** als een onderneming goed presteert, kan de koers van het aandeel stijgen. Andersom kan ook: de koers van een aandeel kan dalen, waardoor uw aandelen minder waard worden. De koers is onder andere afhankelijk van de ontwikkelingen op de beurs, de markttrente en valutakoersen.

De koers van een aandelenfonds is de gewogen som van de onderliggende aandelenkoersen.

Risico's van aandelen

Doordat de koers van een aandeel door veel factoren wordt beïnvloed, kan de koers zeer sterk schommelen. In het verleden zijn er regelmatig periodes geweest waarin de koersen van aandelen daalden en beleggers een negatief rendement behaalden op hun inleg. Als u rechtstreeks belegt in aandelen bent u mede-eigenaar van een onderneming. U kunt bij een eventueel faillissement van de onderneming uw gehele inleg kwijt zijn. Door te beleggen in een aandelenfonds, spreidt u uw bezittingen en vermindert u dit risico.

Beleggen in obligaties

Beleggen in obligaties betekent dat u geld uitleent aan een onderneming of overheid. In ruil voor de lening krijgt u een rentevergoeding. Obligaties hebben over het algemeen een vaste looptijd. Na afloop van deze looptijd, ontvangt u de inleg terug. Via een obligatiefonds belegt u in meerdere (soorten) obligaties tegelijk. Het voordeel van beleggen in een obligatiefonds boven beleggen in afzonderlijke obligaties is dat een fondsbeheerder een gebalanceerd pakket obligaties voor u samenstelt. U hebt ook geen zorg over aflopende obligaties, de fondsmanager zorgt dat de inleg altijd belegd is.

Rendement op obligaties

Met obligaties kunt u op twee manieren rendement halen:

- **Rente:** u ontvangt een rentevergoeding (couponrente). De hoogte van de rente op een obligatie is onder andere afhankelijk van de uitgevende instelling. Geld lenen aan de overheid is over het algemeen minder riskant dan aan bijvoorbeeld een bedrijf. Hoe risicovoller de lening is, hoe hoger de rentevergoeding. De rente wordt bij een obligatiefonds meestal omgezet in nieuwe obligaties, waardoor de koers stijgt. De rente kan ook worden uitgekeerd als dividend.
- **Koersrendement:** de koers van een obligatie kan schommelen en is afhankelijk van onder andere de ontwikkeling van de marktrente, de kredietwaardigheid van de partij waaraan u uitleent en van vraag en aanbod van beleggers.

Risico's van obligaties

Over het algemeen loopt u met obligaties minder risico dan met aandelen. Maar beleggen in obligaties is zeker niet zonder risico's. Het grootste risico van beleggen in obligaties is dat de overheid of het bedrijf dat de obligatie heeft uitgegeven de rente niet kan betalen of de lening niet kan aflossen. In dat laatste geval krijgt u uw uitgeleende geld dus niet terug.

PENSIOENOPBOUW VIA MIJN PENSIOEN

Mijn Pensioen van GSAM is een eigentijdse pensioenoplossing waarbij uw pensioenpremies worden belegd in beleggingsfondsen. Omdat niet iedereen hetzelfde is, biedt Mijn Pensioen keuze uit verschillende beleggingsconcepten:

- **LifeCycle Mix:** u laat uw pensioenportefeuille beheren door de professionals van GSAM;
- **Eigen Verdeling:** uw portefeuille wordt samengesteld aan de hand van uw eigen verdeelsleutel binnen het aanbod van beleggingsfondsen.

LIFECYCLE MIX: PENSIOENOPBOUW DOOR EXPERTS

Niet iedereen is even bekend of ervaren met beleggen. Bovendien kan zelf beleggen aardig wat tijd kosten. Daarom bieden wij u een eenvoudige totaaloplossing aan: LifeCycle Mix. Hiermee laat u het beheer van uw pensioenportefeuille over aan de vermogensbeheerders van GSAM. Zij beleggen uw pensioenpremies in een gespreide fondsenportefeuille. De portefeuille past in principe bij uw persoonlijk risicoprofiel, uw leeftijd en uw pensioendatum. Komt uw pensioendatum dichterbij, dan wordt er automatisch minder risicovol voor u belegd.

Pensioenoplossing op maat

Met LifeCycle Mix wordt u een passende pensioenoplossing geboden. Daarom zijn er drie varianten:

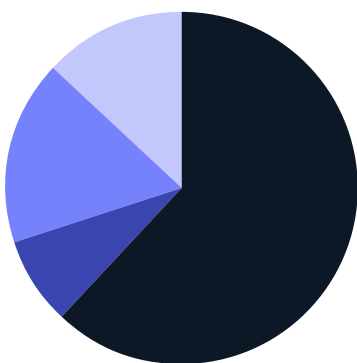
- LifeCycle Mix Defensief;
- LifeCycle Mix Neutraal;
- LifeCycle Mix Offensief.

Deze varianten komen overeen met uw persoonlijk risicoprofiel. Dit profiel stellen wij vast aan de hand van een door u ingevulde vragenlijst. Daarbij kijken we onder meer naar uw risicohouding, uw financiële situatie en uw ervaring met beleggen.

Let op: Uw risicoprofiel kan veranderen, bijvoorbeeld door een wijziging in uw persoonlijke situatie. Daarom raden wij u aan de online vragenlijst geregeld opnieuw in te vullen om te toetsen of uw risicoprofiel nog bij u past.

Het vastgestelde risicoprofiel geeft aan welke variant van LifeCycle Mix het beste bij u past. Indien de vragenlijst niet is ingevuld beleggen wij uw premie automatisch volgens LifeCycle Mix Defensief, de LifeCycle Mix met het laagste risicoprofiel.

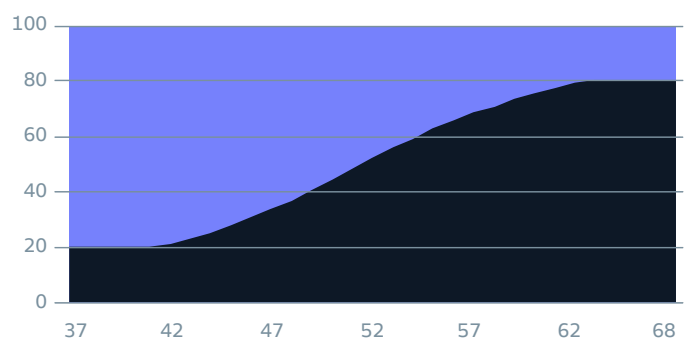
Samenstelling rendementsdeel

- Aandelen, 62%
- Vastgoed, 8%
- Vastrentende waarden, 17%
- Alternatives, 13%

Bron: GSAM, 1/1/2024
Bovenstaande percentages zijn onderhevig aan wijzigingen.

Principe LifeCycle Mix

- Rendementsdeel
- Rente-afdekkingsdeel

Bron: GSAM, 1/1/2024

Geleidelijk minder risicovol beleggen

Welke variant van LifeCycle Mix u ook kiest, naarmate uw pensioendatum dichterbij komt, wordt er minder risicovol voor u belegd door de samenstelling van uw portefeuille aan te passen. Bij een looptijd van (meer dan) 30 jaar wordt er belegd in aandelen- en obligatiefondsen. Hoe korter de resterende looptijd, hoe meer aandelenfondsen in uw portefeuille vervangen worden door beleggingen met minder risico. Dit gebeurt door eerst meer in obligatiefondsen te beleggen en in een later stadium door een fonds met kapitaalbescherming toe te voegen. Met dit fonds profiteert u wel van een stijging van aandelenkoersen, maar bent u ook beschermd tegen een sterke daling. Het principe van LifeCycle Mix wordt geïllustreerd in de vereenvoudigde weergave op de voorgaande pagina. Meer informatie over de fondsen waarmee de LifeCycle Mix wordt samengesteld vindt u op de website van Mijn Pensioen (<https://mijnpensioen.gsam.com>).

Zorgvuldig onderhoud

Kiest u voor LifeCycle Mix, dan zorgt GSAM voor een zorgvuldig onderhoud van uw pensioenopbouw. Het model voor de optimale portefeuillemix wordt 1x per jaar geëvalueerd en aangepast indien noodzakelijk. Twee keer per jaar wordt uw portefeuille met een 'rebalance' in lijn gebracht zodat uw beleggingsrisico op het gewenste niveau blijft.

De voordelen op een rij:

- Uw pensioenportefeuille wordt beheerd door de professionals van GSAM;
- De LifeCycle Mix houdt rekening met uw risicoprofiel, leeftijd en pensioendatum;
- Onderhoud LifeCycle Mix: jaarlijkse evaluatie en twee keer per jaar rebalance.

EIGEN VERDELING: CONTROLE EN GEMAK

Als u zelf uw portefeuille samenstelt binnen het aanbod van beleggingsfondsen, dan is het belangrijk dat uw beleggingen passen bij uw risicoprofiel. Dit profiel stellen wij vast aan de hand van een door u ingevulde vragenlijst. Uw risicoprofiel kan defensief, neutraal of offensief zijn, afhankelijk van hoeveel risico u kunt en wilt nemen om uw doelen te bereiken. Uw risicoprofiel en de tijd tot uw pensioendatum (beleggingshorizon) bepalen vervolgens de adviesverdeling van uw beleggingen over aandelen en obligatiefondsen.

U wordt bij zelf beleggen sterk aangeraden om uw portefeuille samen te stellen op basis van uw risicoprofiel en uw beleggingshorizon. Het kan zijn dat uw portefeuille daar tijdelijk van afwijkt. Daarom adviseren wij u om uw portefeuille regelmatig in lijn te brengen met uw risicoprofiel en de daarbij horende fondsenverdeling.

Ook uw risicoprofiel kan veranderen, bijvoorbeeld door een wijziging in uw persoonlijke situatie. Vul daarom de vragenlijst geregeld opnieuw in om te toetsen of uw risicoprofiel nog bij u past. Is uw risicoprofiel gewijzigd, breng dan uw portefeuille weer in lijn met uw nieuwe profiel en de bijpassende fondsenverdeling.

GEBRUIK VAN DE SITE VAN MIJN PENSIOEN

Met uw gebruikersnaam en wachtwoord heeft u via de website van Mijn Pensioen eenvoudig toegang tot alle informatie over uw pensioenbeleggingen.

Wordt er voor u belegd, dan kunt u online uw portefeuille raadplegen en uw risicoprofiel bepalen.

Met het concept Eigen Verdeling kiest u ervoor om zelf te beleggen voor uw pensioen. Dat doet u via een verdeelsleutel die u zelf bepaalt. Dat wil zeggen dat u percentages toekent aan de beleggingsfondsen waarin u wilt beleggen. Met uw pensioenpremies worden automatisch beleggingsfondsen gekocht volgens de door u gekozen verdeelsleutel.

Met de portefeuillanalyse op de website ziet u in één oogopslag of uw portefeuillresultaten niet teveel afwijken van uw verdeelsleutel. U kunt uw portefeuille eenvoudig weer in lijn brengen met uw verdeelsleutel of aanpassen aan een nieuwe verdeelsleutel. Als u uw verdeelsleutel wijzigt, dan kunt u ervoor kiezen om uw portefeuille daarmee in lijn te brengen. Wij doen u dan een voorstel voor de aan- en verkopen van de orders die daarvoor nodig zijn.

Uiteraard kunt u er op elk moment voor kiezen om over te stappen naar beleggen conform uw risicoprofiel volgens het principe van de LifeCycle Mix.

Als u zelf belegt, dan kunt u via de website deelnemingsrechten in fondsen kopen en verkopen.

U bent via de website van Mijn Pensioen dus altijd op de hoogte van uw pensioenopbouw en heeft u inzage in actuele informatie over de beschikbare beleggingsfondsen.

ZORGPLICHT

Pensioenuitvoerders zijn op grond van de Pensioenwet verplicht hun zorgplicht op bepaalde wijze te vervullen bij een regeling waarbij de deelnemer zelf een pensioenkapitaal opbouwt en een (beperkte) vrijheid heeft om de beleggingen te bepalen. Het doel hiervan is dat u als deelnemer in staat bent om een weloverwogen beleggingskeuze te maken en u zo veel mogelijk te beschermen tegen het nemen van verkeerde beleggingsbeslissingen.

Zorgplichtmodule

Onderdeel van de website van Mijn Pensioen is de educatie over beleggen en uw risicoprofiel. Met een aantal video's wordt u geïnformeerd wat beleggen voor uw pensioen in houdt, welke risico's u loopt en hoe u een beleggingsportefeuille opbouwt die aansluit bij uw risicoprofiel.

Heeft u na het doorlopen van de Zorgplichtmodule gekozen voor een bepaalde wijze van beleggen, dan ondersteunt de module u bij het regelmatig controleren van uw risicoprofiel en uw wijze van beleggen.

Is uw risicoprofiel verouderd of sluiten uw beleggingen niet meer aan bij de adviesmix, passend bij uw risicoprofiel en uw beleggingshorizon, dan krijgt u een waarschuwing melding. U kunt dan via de Zorgplichtmodule actie ondernemen.

NETTO PENSIOEN

Sinds 1 januari 2015 geldt een nieuwe bovengrens aan het pensioensalaris. Een van de wijzigingen is een nieuwe bovengrens aan het pensioensalaris. Verdient u meer dan € 100.000,- bruto per jaar? Dan kunt u via uw werkgever over het salaris boven dit bedrag niet langer fiscaal voordelig pensioen opbouwen. Kortom, u moet meer zelf regelen voor uw inkomen voor later. Het is verstandig om nu iets extra's te regelen om een eventueel pensioentekort aan te vullen. Dit kunt u op verschillende manieren doen. Wilt u uitzicht op een hoger rendement, dan kan beleggen een aantrekkelijk alternatief zijn voor sparen.

Met de "Netto Pensioen" beleggingsrekening bij Mijn Pensioen kunt u profiteren van de verschillende beleggingsmogelijkheden zoals deze eerder in deze brochure zijn toegelicht. Indien u interesse heeft in deze "Netto Pensioen" rekening, neem dan contact op met Pensioenfonds TNO om de mogelijkheden te bespreken.

WAAR MELDT U ZICH AAN?

Doorbeleggen

Als u deelneemt aan een beschikbare premie-regeling zoals bij Mijn Pensioen wordt uw pensioenpremie elke maand belegd. Wanneer u de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, wordt het opgebouwde pensioenvermogen gebruikt voor de aankoop van een levenslang pensioen. Waar u uw pensioen kunt kopen, is afhankelijk van uw pensioenfonds en regeling; in sommige situaties heeft u het recht de pensioenuitvoerder te kiezen die het best aansluit bij uw behoeften en voorkeuren.

In 2016 is een nieuwe Nederlandse wet, de Wet Verbeterde Premieregeling, in werking getreden. Door deze wet is het mogelijk uw pensioenvermogen te blijven beleggen ook nadat u bent gepensioneerd. Afhankelijk van de regeling kan dit type pensioen voor u beschikbaar zijn. Dit is een zogeheten 'variabel pensioen'. Vanaf 15 jaar voor uw pensioendatum kunt u aangeven of uw gebruik wilt maken van deze mogelijkheid. Meer informatie over doorbeleggen is te vinden op de website van Mijn Pensioen en bij uw pensioenfonds.

TNO-ers melden zich voor de Bruto Extra Pensioenregeling aan via FLEX-direct, het arbeidsvoorwaardensysteem van TNO. Degenen in dienst van een andere aangesloten werkgever kunnen zich aanmel-

den via hun HR-afdeling of salarisadministratie. U geeft aan welke periodieke en/of eenmalige premie u wilt inleggen. Het is mogelijk de premie (maandelijks) te laten fluctueren. De premie kunt u bijvoorbeeld financieren met uw vakantietoeslag en/of 13e maand. Het is niet verplicht om continu deel te nemen aan deze regeling. Deelnemen kan op ieder moment.

In deze brochure treft u informatie aan wat de mogelijkheden binnen deze regeling zijn. Voor verdere informatie over de Netto Pensioenregeling wordt u geïnformeerd door de werkgever en het Pensioenfonds. Bij de informatie van het Pensioenfonds ontvangt u ook de aanmeldingsformulieren.

Let op

De premie van de Bruto Extra Pensioenregeling wordt ingehouden op uw brutoloon. Daardoor wordt in eerste instantie loonbelasting uitgespaard. Wel wordt de toekomstige pensioenuitkering als inkomen belast.

De premie van de Netto Pensioenregeling wordt ingehouden op uw nettoloon. Daardoor wordt geen loonbelasting uitgespaard. Over de toekomstige pensioenuitkering wordt geen loonheffing ingehouden.

DOOR PENSIOENFONDS TNO VOOR U GESELECTEERDE BELEGINGSFONDSEN

Het Pensioenfonds TNO heeft op zorgvuldige wijze een aantal beleggingsfondsen voor de LifeCycle Mix geselecteerd, zodat een goed gespreide en solide portefeuille kan worden samengesteld.

Eigen Verdeling

Als u zelf uw portefeuille samenstelt volgens Eigen Verdeling, dan kunt u naast de LifeCycle fondsen ook kiezen uit andere beleggingsfondsen. Het Pensioenfonds heeft een lijst samengesteld met beleggingsfondsen waaruit u kunt kiezen. Dit betreft een gediversifieerd fondsenaanbod dat is samengesteld door het gespecialiseerde managerselectieteam van GSAM. Bij het maken van de selectie is onder andere gekeken naar een combinatie van historische performance cijfers, kosten, management van het beleggingsfonds en verwachtingen.

Op de website van Mijn Pensioen (<https://mijn-pensioen.gsam.com>) vindt u een actueel overzicht van de beschikbare fondsen en uitgebreide achtergrondinformatie over o.a. de kosten. U wordt aanbevolen om voordat u in een fonds belegt, altijd de financiële bijsluiter en/of het prospectus te raadplegen.

MEER INFORMATIE?

Meer informatie over de fondsen in de LifeCycle Mix en de andere beschikbare fondsen vindt u op de website van Mijn Pensioen (<https://mijnpensioen.gsam.com>).

Kosten

Er worden geen aparte transactiekosten in rekening gebracht voor aan- en verkopen van beleggingsfondsen dan wel aanpassingen in de beleggingsmixen. Wel zijn bij een aantal beleggingsfondsen kosten van toepassing bij aan- en verkopen ter bescherming van de andere beleggers in deze fondsen.

De totale beheerkosten van de LifeCycle Mix bedragen gemiddeld 0,49% van het belegd vermogen. Deze beheerkosten bestaan uit gemiddeld 0,25% managementkosten, 0,16% algemene beheerkosten en 0,08% administratiekosten van het Pensioenfonds. De managementkosten zijn in de koersen verwerkt. De algemene beheer- en administratiekosten worden per kwartaal in mindering gebracht op uw beleggingen.

MEER WETEN?

Wilt u meer weten over Mijn Pensioen?

Neemt u dan contact op met de Klantenservice via:

0800 645 6736 of
+31 70 379 1001 (buiten Nederland)

U kunt de klantenservice bellen op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur. U kunt ook een e-mailsturen naar info@mijnpensioen.nnip.com.

Heeft u vragen over uw pensioenregeling of over de overdracht van uw pensioen? Neemt u dan contact op met het Pensioenfonds TNO.

De contactgegevens van het pensioenfonds zijn:

088 116 24 01

pf-tno@azl.eu

Disclaimer

Deze publicitaire mededeling is gepubliceerd door Goldman Sachs Asset Management B.V., een UCITS (icbe) /AIF (abi) beheerder gevestigd in Nederland. Deze publicitaire mededeling is uitsluitend opgesteld ter informatie en is geen aanbod noch een uitnodiging om effecten of een ander beleggingsproduct te kopen of verkopen of om deel te nemen in een handelsstrategie noch het verlenen van een beleggingsdienst noch beleggingsresearch. Hoewel de inhoud van dit document met de meeste zorg is samengesteld en is gebaseerd op betrouwbare informatiebronnen, wordt er geen enkele uitdrukkelijke of impliciete garantie of verklaring gegeven omtrent de juistheid of volledigheid van de informatie. De informatie in deze publicitaire mededeling kan zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd. Goldman Sachs Asset Management B.V. noch enig andere vennootschap of bedrijfsonderdeel behorend tot The Goldman Sachs Group Inc., noch een van haar bestuurders of werknemers aanvaarden enige aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid met betrekking tot de hierin opgenomen informatie. Het gebruik van de informatie in deze publicitaire mededeling is op eigen risico. Het is niet toegestaan dit document te vermenigvuldigen, reproduceren, distribueren, verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, zonder de voorafgaande uitdrukkelijke, schriftelijke, toestemming van Goldman Sachs Asset Management B.V. Beleggen brengt risico's met zich mee. De waarde van uw belegging kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Rendementen kunnen toe- of afnemen door valuta- en wisselkoersschommelingen. Deze publicitaire mededeling is niet bestemd voor US Persons als gedefinieerd in Rule 902 van Regulation S van de United States Securities Act of 1933, en mag niet gebruikt worden voor het werven van investeringen of inschrijven op effecten in landen waar dit niet is toegestaan door de lokale toezichthouder of wet- en regelgeving. Op deze disclaimer is Nederlands recht van toepassing. Compliance code: 366076-OTU-2007262.